

2012 / 2013
ODENSE TEATER
Spil levende

HUCKLEBERRY FINN

Af Mark Twain, bearbejdet til teater af Caspar Koch

Skolemateriale

Indhold

Kære underviser	3
HUCKLEBERRY FINN - medvirkende	4
Handlingen kort	5
Mark Twain	8
Hvor løber Mississippifloden?	9
En totaloplevelse - scenografien til HUCKLEBERRY FINN	10
En bortløben slave og en utæmmelig dreng	16
At kalde hinanden nigger	17
Slaveri	18
Hvem er karakteren?	21
Din egen tur på en tømmerflåde	22
Prøv at spille skuespil	25
Uddrag af HUCKLEBERRY FINN	26
Praktisk guide til Odense Teater	32

Kære underviser

HUCKLEBERRY FINN er en urhistorie om det amerikanske samfunds barndom, om at tage sin skæbne i sin egen hånd, om venskab, om racediskrimination, om at turde stikke ud fra fællesskabet og om at blive voksen.

Forbered dine elever på teateroplevelsen, så bliver det sjovere for alle. Læs den oprindelige historie, tag afsted med jeres egen tømmerflåde, lav et tema om venskab, slaveri eller teater kun fantasien sætter grænser.

Dette skolemateriale kan bruges som baggrundsviden til dig og inspiration til undervisningsforløb, du selv kan udvikle. Dele kan bruges som forberedelse, mens andet er velegnet til at arbejde med efterfølgende.

Forestillingen er egnet fra 7 år.

God fornøjelse til dig og dine elever!

Skolepris på teatrets egne forestillinger man. - tors. er 80 kr. pr. elev.

Udover en egenbetaling på 15 kr. pr. elev kan du søge Odense Teater om dækning af 50 % af skolens transportudgifter. Send en mail til presse3@odenseteater.dk

Odense Teaters Skolekontakt består af lærerrepræsentanter for forskellige områder indenfor skoler og gymnasiale uddannelser. Skolekontakten vejleder Odense Teater i arbejdet med skoler, uddannelsesinstitutioner og unge i teatret.

Manuskript
Mark Twain

Dramatisering
Caspar Koch

Iscenesættelse
Robert Parr

Scenografi og kostumer
Stine Martinsen

Redaktion på skolematerialet
Line Hede Simonsen /
presse3@odenseteater.dk /
63 13 92 53
Lillian Riemer (Skolekontakten)

Spilleperiode
8. september - 2. oktober
Forpremiere 6. og 7. september

Skoleforestillinger
10. - 21. september
(man. - fre.)
kl. 10.00 og 13.00

Mød en skuespiller i forbindelse med forestillingen. Kontakt Line Hede Simonsen på presse3@odenseteater.dk

Huckleberry Finn

Medvirkende

Huckleberry Finn
Rasmus Fruergaard

Jim
Roger Matthisen

Miss Watson/Dusørjæger m.m.
Betty Glosted

Bondekonen/ Sophia Grangerford m.m.
Natalí Vallespir Sand

Huckleberry Finns far/Doktor Robinson/ Har-
ney Shepherdson m.m.
Klaus T. Søndergaard

Oberst Grangerford/Dusørjæger/Missionær/
Præst
Lars Lønnerup

Rachel Grangerford/Dusørjæger m.m.
Githa Lehrmann

Bob Grangerford/Grevinden
Mette Maria Ahrenkiel

Buck Grangerford/Mary Jane m.m.
Lila Nobel Mehabil

Kongen/Dusørjæger
Mikkel Bay Mortensen

Musiker
Erling Hjernø

Handlingen

Vi møder slaverne hos Frøken Watson. Jim er en af frøken Watsons slaver. Hun fortæller ham, at hun vil sælge ham, ligesom hun har solgt hans kone og hans børn. Det gør Jim rigtig utryg. Drengen Huckleberry Finn, som er ca. 10 år, bor hos frøken Watson, fordi han er en slags forældreløs. Frøken Watson prøver at civilisere den vilde dreng, der tydeligvis er meget selvstændig og svær at tæmme. Huckleberry Finn synes, at det er lidt for meget med alle de kærtegn, som frøken Watson synes, at han skal have. Jim fortæller om Huckleberrys unoder til de andre slaver, og vi får at vide at Huckleberry faktisk har en far - men han er altid fuld.

En dag kommer Huckleberrys far og henter ham. Han synes ikke, at der er nogen grund til, at Huckleberry skal lære alt for meget andet, end måske at drikke tæt ligesom ham selv. Faren tager Huckleberry med sig ud i sin usle hytte. Men efterhånden tager øretæverne overhånd, og Huckleberry beslutter sig for at flygte. Han får det til at se ud som om, han er blevet myrdet og stikker af. På sin flugt møder han Jim, der nu er flygtet fra Frøken Watson.

Først tror Jim, at han er et spøgelse fordi alle tror at Huckleberry er død. Efterhånden får Huckleberry dog forklaret ham, hvad der er sket. Jim er meget mistænksom overfor Huckleberry, fordi han er hvid. Huckleberry overvejer da også, om han skal afsløre Jim. Det giver nemlig rigtig mange penge, at angive flygtede slaver. Men han beslutter sig for, at de hellere må prøve at blive frie begge to. Huckleberry lægger en plan. De skal sejle ned ad floden, ned mod sydstaterne. Dernede er folk endnu mere fjendtlighedsindede overfor slaver som Jim, så der er ingen der vil tro, at de er sejlet den vej. Når de møder en af de andre floder, skal de tage en floddamper op til Nordstaterne, hvor sorte ikke er slaver.

Huckleberry Finn og Jim sejler afsted. Pludselig ser de en

Denne teaterversion er skrevet af Caspar Koch. Læs Mark Twains originale version af HUCKLEBERRY FINN.

Prøv at sammenligne de to historier

Hvad er anderledes i teaterstykket?

Hvorfor tror du det er lavet om?

Er der nogle vigtige ting der går tabt i teaterversionen?

Hvad vinder man ved at spille historien som teater?

Hvordan synes du hovedpersonerne er beskrevet i henholdsvis teaterstykket og bogen?

Peg på forskellene.

Her kan du finde den originale version af HUCKLEBERRY FINN
<http://www.pinkmonkey.com/dl/library2/huckfinn.asp>

flåde med et lig på. Jim passer på, at Huckleberry ikke skal se mandens ansigt (det er nemlig hans far), og de sejler hurtigt videre. Jim prøver at forklare Huckleberry lidt om, hvordan verden hænger sammen. Huckleberry beslutter sig for, at han må ind til land, for at finde ud af, hvordan snakken går om dem. Jim er bange for, at Huckleberry vil angive ham, men går med til det. For at ingen skal fatte mistanke klæder Huckleberry sig ud som en pige. Selvom det ikke rigtig lykkes at give sig ud for at være en pige, får Huckleberry alligevel skaffet oplysninger. Alle tror, at det er Jim, der har slået Huckleberry ihjel. Han finder også ud af, at der er sat en dusør på 300 dollars på Jim. Så alle leder efter ham. Der er ingen tid at spilde, de må videre!

Da en flok dusørjægere finder dem, lykkes det at bilde dem ind, at Jim er Hucks meget syge og meget smitsomme far.

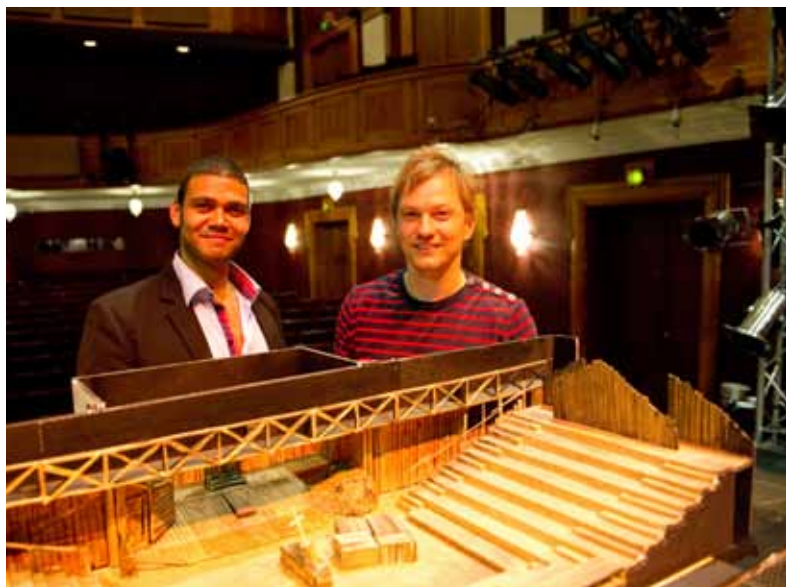
Da deres tømmerflåde bliver ramt af en floddamper bliver Jim væk og Huck bliver fundet på flodbreden af oberst Grangerford. Grangerford familien tager sig af Huck, og pludselig er Huck midt i familien Grangerfords fejde med familien Shepherdson. Uden at familierne ved det, er Sophia Grangerford og Harney Shepherdson forelskede i hinanden, og de to unge stikker af sammen. Nu går et kæmpeopgør i gang som udsletter hele familien. Heldigvis er Jim dukket op og har repareret flåden, og de to venner drager videre.

Nu møder Jim og Huck de to landstrygere Kongen og Grevinden. Eller det vil sige, at de to nærmest kaprer tømmerflåden i et flugtforsøg. De er nogle lidt besværlige passagerer, men de hjælper med at skjule Jim som en syg araber, så de kan sejle videre i fred. Nede ad floden støder de på en missionsstation. Kongen tager missionærerne ved næsen og får dem til at give sig penge.

Kongen og grevinden pønser på nye svindelstreger mod familien Wilks, som skal begrave Peter Wilks. De udgiver sig for at være forsvundne slægtninge for at få del i arven. Men Huck bliver forfærdet da han ser, hvordan de svindler Peter Wilks niece Mary Jane, og han beslutter sig for at narre de to svindlere. Det lykkes og Mary Jane får sine penge tilbage - og Huckleberry får et kys. Jim hjælper også med at fange svindlerne.

Det viser sig, at Mary Janes tante er Frøken Watson. Frøken Watson beslutter sig for, at adoptere Huckleberry nu da han er rigtig forældreløs (Jim fortæller hvem det var de så på floden i begyndelsen af deres rejse). Det er Huckleberry ikke meget for, indtil han finder ud af, at hun også vil tage sig af Mary Jane. Huckleberry Finn insisterer på, at frøken Watson skal lade Jim blive en fri mand. Og det bliver han. Og Jim og Huck er blevet venner for livet.

Skuespiller Roger Matthisen, der spiller slaven Jim og Skuespiller Rasmus Fruergaard, der spiller drengen Huckleberry Finn

Mark Twain

Mark Twain (1835 - 1910) var en amerikansk humorist og forfatter. Hans rigtige navn var Samuel Langhorne Clemens, men han skrev alle sine fortællinger under pseudonymet Mark Twain.

Mark Twain kendte området omkring Mississippi rigtig godt. Hans familie flyttede til en lille havneby ved Mississippiflodens breder da Mark Twain var 4 år.

Hans skæbne blev på en måde også tæt forbundet til floden. Han arbejdede på floden som ung mand, han mistede sin bror i en flodpramsulykke og hans mest succesfulde historier handlede om skæbner langs floden.

Hans mest kendte historier er THE ADVENTURES OF TOM SAWYER (1876) og ADVENTURES OF HUCKLEBERRY FINN (1885).

HUCKLEBERRY FINN var en satire over sydstatssamfundet som det havde set ud omkring 20 år før bogen blev til. Da bogen udkom blev den kritiseret for sit hårde sprog og de mange bandeord. Senere blev bogen kritiseret for sine stærkt karikerede figurer og for at ordet nigger blev brugt så meget som det gjorde. Også selv om historiens morale var antiracistisk og indeholdt en god del social kritik.

Twain var meget optaget af videnskab og teknologisk fremskridt. Han tog patent på et par opfindelser og investerede i nye projekter. Han investerede blandt andet en formue i en "fremtidens" sættemaskine og gik fallit som godt 50-årig. Han betalte sin gæld ved at tage på en omfattende foredragsturné i England, Australien, Indien og Sydafrika. Rejsen i Indien er beskrevet i den antiimperialistiske *Following the Equator* (1897, engelsk titel *More Tramps Abroad*).

Læs mere om Mark Twain på http://en.wikipedia.org/wiki/Mark_Twain

All modern American literature comes from one book by Mark Twain called Huckleberry Finn.

Hemingway

Navnet Mark Twain

Navnet "Mark Twain" stammer fra Mark Twains barndom. Han boede ved den lavvandede flod Mississippi, og han hørte ofte matroserne på floddamperne råbe "Mark twain" (to favne), når de målte vanddybden med måle-reb og råbte vanddybden. Der var risiko for at grundstøde på en mudderbanke i floden. "Twain" er et gammelt ord for "two"

Hvor løber Mississippifloden?

Selve ordet Mississippi kommer enten fra et ojobwe indiansk navn "Messipi", der betyder "stor flod" algonquin indiansk, "Missi Sepe", der betyder "Vandenes fader" eller chippewa indiansk, "mici zipi", der betyder "Den Store Flod"

Til denne opgave skal der bruges internet eller et atlas.

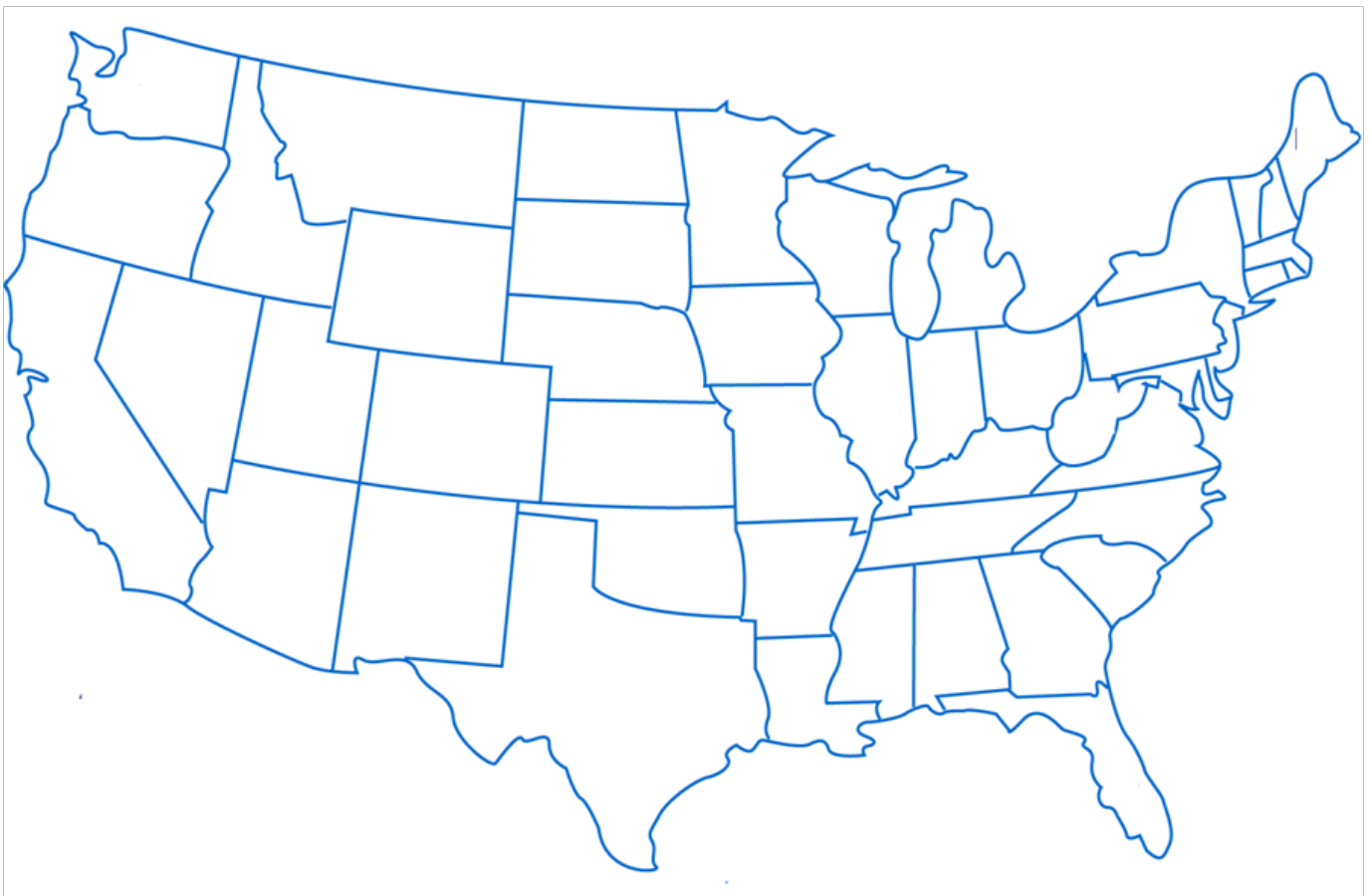
- Find USA på et verdenskort.
- Hvordan kan man i vore dage komme dertil?

Huckleberry Finn og slaven Jim sejler på en tømmerflåde på et stykke af Mississippifloden.

- Brug det vedlagte kort over USA sammen med et atlas og tegn floden ind på kortet.
- Skriv navnene på kortet på de stater, floden løber igennem.

I historien om deres rejse på tømmerflåden står der, at de starter deres rejse på flodbredden i byen St. Petersburg i staten Missouri. Byen findes ikke i virkeligheden, men er et opdigtet navn. Staten Missouri findes!

- Find Missouri på jeres kort og sæt et kryds der, hvor I tror, de startede deres rejse.
- Snak i klassen om, om de sejlede nordpå eller sydpå. Sæt en pil på kortet. Der viser den retning, de sejlede i.

En totaloplevelse

scenografien til HUCKLEBERRY FINN

Her viser scenograf Stine Martinsen sin model til forestillingens skuespillere

Scenografen har indtaget hele Sukkerkogeriet inklusive publikumsområdet, sidescene og lysbro. Det bliver en totaloplevelse der kommer til at emme af 1880'ernes sydstater når Sukkerkogeriet slår dørene op til HUCKLEBERRY FINN

Det er scenografen Stine Martinsen der har skabt det univers som fortællingen om HUCKLEBERRY FINN skal udspille sig i.

Hvilke inspirationskilder har du haft?

Historien om Huckleberry Finn udspiller sig ved Mississippifloden omkring midten af 1800-tallet. Jeg har derfor blandt andet ladet mig inspirere af fotografier fra Mississippiområdet i den periode. Både Huck og Jim, historiens 2 hovedpersoner, lever på samfundets bund. Hucks far er ludfattig og drikker hver en skilling han får fat i op, og Jim er slave. Derfor er det fotografierne af de fattige og slaverne – og deres vilkår – som har fanget mig mest. Billederne vidner om et ekstremt hårdt liv og om stor materiel fattigdom. Nogle huse ser ud som om de er banket sammen af tilfældige brædder, og andre er nærmest bare skure på flodpramme. Det gør dybt indtryk når man

ser de billeder.

Hvad er idéerne bag scenografien?

I stykket sejler Huck og Jim ned ad Mississippi på en hjemmelavet tømmerflåde, på jagt efter frihed. Undervejs går de i land forskellige steder og hvert nyt sted er helt anderledes end der hvor de tidligere har været. Derfor skal scenografien være fleksibel og give mulighed for hurtige scenskift. I stedet for at arbejde med realistiske scenebilleder har vi valgt at bruge de samme 5 kasser til alt. Når kasserne samles bliver de til en tømmerflåde, og hver for sig kan de gøre det ud for forskellige møbler. Det er en scenisk leg, som både løser det praktiske med at man hurtigt kan skifte lokalitet. Samtidig signalerer de store, tunge trækasser, at det sted vi befinder os er råt, groft og beskidt ... Jeg kan også godt lide at de samme ting forvandles og at det kræver lidt af publikums fantasi.....

Hvordan skal scenografien understøtte oplevelsen?

Jeg vil skabe en stemningsmættet scenografi med naturen som det gennemgående element og en grundfølelsen af at det er udendørs; Jord, vand, ild, tæt tåge, lyn og torden indgår. Man skal mærke stemningen lige når man træder ind i rummet. Hele scenerummet er blevet beklædt med træ langs alle væggene, gulvet og publikumsopbygningen er beklædt med groft lærred, puderne man sidder på er lavet af gamle sække – alt sammen i jordfarver – og der ligger en stor bunke jord i et hjørne. Der er tændt et bål og der lugter af træ og jord.

Hvordan arbejder en scenograf?

Udgangspunktet er at man læser manuskriptet og snakker med instruktøren. Man snakker blandt andet om hvil-

ke temaer der er vigtige at få frem i historien, og hvordan man vil gøre det. Scenografens opgave er at skabe det visuelle univers med alt fra scenografi, kostumer, rekvitter til sminke og parykker. Man skal også have en idé om hvordan lysets virkninger skal bruges og om der skal være projektioner eller andre visuelle effekter. For at kunne illustrere sine idéer bygger man en detaljeret model i skala 1:25 (dvs. at alt er 25 gange mindre end virkeligheden) Man laver tekniske tegninger af alt det som skal bygges, og kostumetegninger af alle karaktererne. Når værkstederne går i gang med at bygge, sy, male og så videre følger man processen og ser om alt bliver som man har tænkt sig, eller justerer lidt undervejs.

På næste side kan du se scenografens storyboard til scene 2. Der er lavet et storyboard til hver scene, som værkstederne kan bruge til at arbejde efter.

Arbejdsspørgsmål

Hvad synes du om scenografien?

Hvordan var det at være en del af scenografien selv?

Prøv at forestille dig at du skulle bestemme hvordan scenografien skulle se ud, hvordan ville du så lave den.

Skriv de forskellige steder ned som skal bruges for at spille historien.

Begynd med at lave en tegning og lav måske en model af pap eller på computeren.

STORYBOARD – SCENE 2

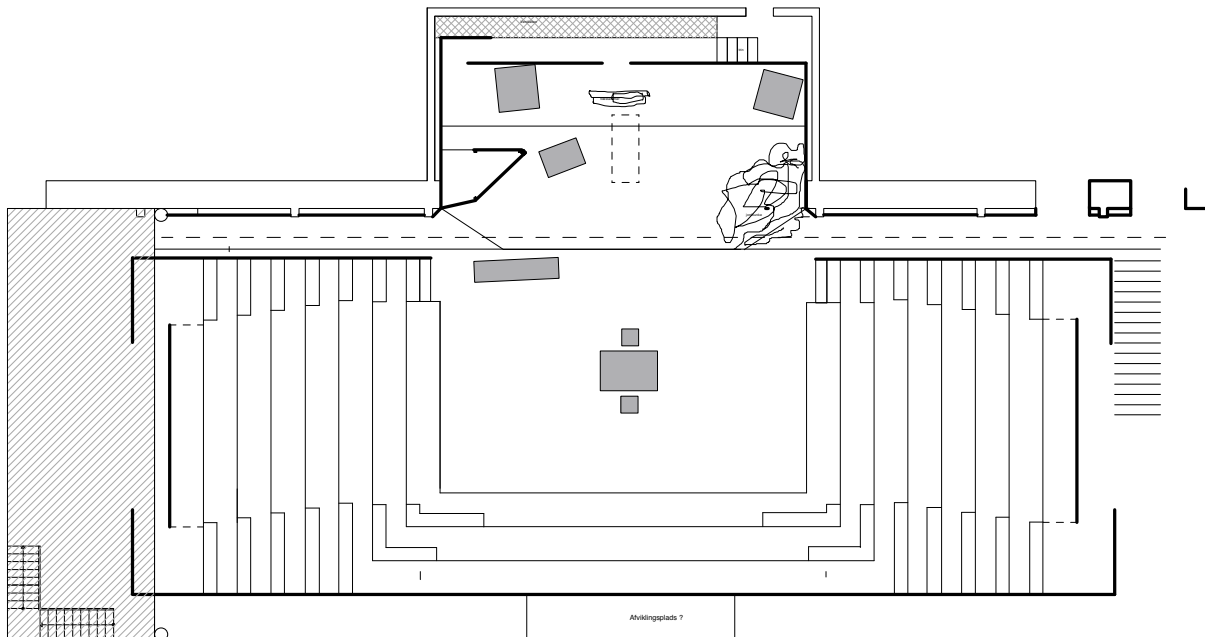
MED:

FAR Klaus T. Søndergaard
HUCK Rasmus Fruergaard
MISS W Betty Glosted

STEDER:

Hjemme hos Miss Watson.

Overgang til Hjemme hos far. Bålet
forsvinder og dug, tallerkener m.m. tages
af bordet.

HUCKLEBERRY FINN	
Odense Teater sæson 2012/13	Instruktør Robert Parr
STORYBOARD – SCENE 2	
Hos Miss Watson / far	
Scenograf Stine Martinsen, stine@scenograferne.dk / +45 28261101 [Scenograferne] St. Kongensgade 75 b 3. 1264 København K	

Kostumetegninger fra HUCKLEBERRY FINN

HARNEY SHEPHERDSON Klaus T. Søndergaard
SCENE 2 + 3 FRIE
SCENE 7 HARNEY SHEPHERDSON
SCENE 9 MISSISSIPPIREKRETSAGER (KVINDE)
SCENE 10 ROBBINSCH

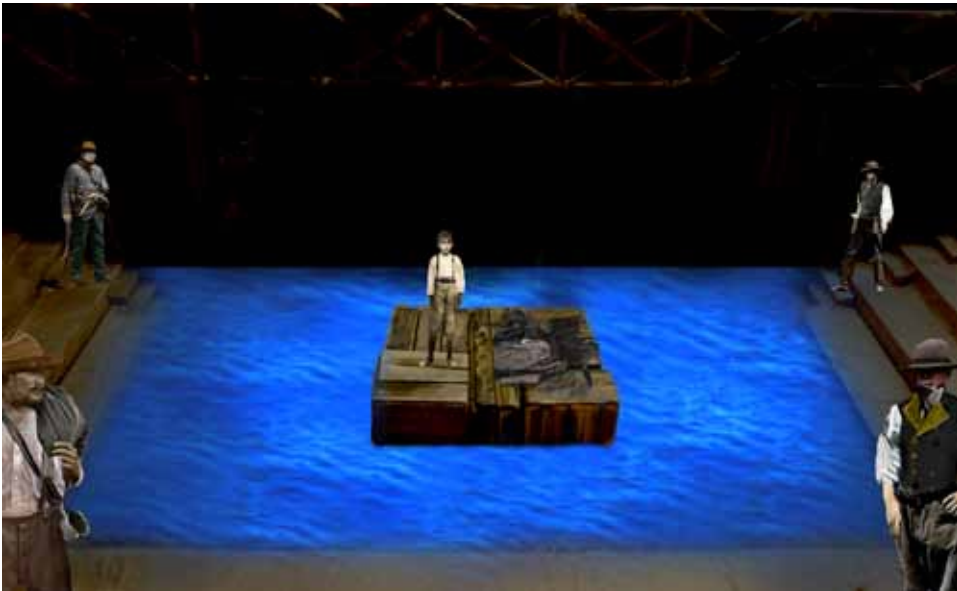
DUSØRJÆGER Mikkel Bay Mortensen
SCENE 1 SLAVE (slavaejagen) Indenes skjorte, sko - indbyllet i tæppe)
SCENE 8 DUSØRJÆGER
PÅTØJEN - SCENE 8 KØNGEN
SCENE 9 KØNGEN FORKLEDDT SOM SØRNER
SCENE 10 KØNGEN FORKLEDDT SOM HARVEY WILKS

Billeder fra slutningen af 1800-tallet i USA

Fra scenografens storyboards

Huckleberry Finn på tømmerflåden

Huckleberry Finn og Jim på tømmerflåden, sammen med grevinden og kongen

En bortløben slave og en utæmmelig dreng

Interview med Rasmus Fruergaard og Roger Matthisen som spiller henholdsvis Huckleberry Finn og slaven Jim.

Roger og Rasmus fortæller. "HUCKLEBERRY FINN bliver en totaloplevelse. Man kommer næsten til at kunne lugte Mississippi. Hele scenerummet er blevet omdannet til et sydstatsmiljø ved Mississippis bredder. Det bliver meget gennemført, selv lydene er autentiske. Både lydmand og musiker har været i Mississippi for at optage lyden af floden og miljøet omkring den, ligesom de har ladet sig inspirere til musikken derovre. Teaterforestillingen er en koncentreret bearbejdning af Mark Twains roman så det bliver næsten action."

"Det bliver nok noget af en udfordring for moderne ører at høre den måde, der bliver talt til og om sorte i forestillingen. Mark Twain skildrede med vilje både hvide og sortes forhold til slaveri helt uden filter. Han ville gerne sætte en stor fed streg under, hvor gennemsyret samfundet var af denne her absurde måde, at behandle nogle mennesker på. Huckleberry selv er ingen undtagelse, han er jo vokset op med at tænke på sorte som nogens ejendom. Det er svært for ham, at bryde med den måde han er opdraget til at betragte sorte på. I begyndelsen er han endda mest indstillet på at afsløre Jim. Men han gør det ikke og han ender med at se Jim som en ligeværdig ven. Huckleberry har heller ikke mange voksne forbilleder. Jim er i virkeligheden den sundeste voksenperson som Huckleberry Finn møder, han ender med at blive en slags faderfigur. Både Huckleberry Finn og Jim søger efter frihed, men det er ikke det samme de leder efter. Jim er fri indeni, men han bestemmer ikke over sig selv. Huckleberry Finn føler sig bundet af alt det, han tror han skal leve op til. I løbet af historien bliver han mere og mere fri indeni - ligesom Jim."

Den første teateroplevelse

HUCKLEBERRY FINN er for børn og deres voksne, og spiller også for skoler om dagen. For mange børn bliver det måske det første møde med teater. Hvordan var jeres egen første teateroplevelse?

Rasmus: SHAMRAN af Bjarne Reuter på BaggårdTeatret i Svendborg eller også var det JEPPE PÅ BJERGET med Ole Ernst. Jeg kunne i hvert fald bedst lide SHAMRAN kan jeg huske, jeg var nok lidt for lille til Jeppe...

Roger: "Jeg gik på Touthøj-skolen i Århus og der kom et dukketeater på besøg. Det tror jeg var den første oplevelse. Der var også en dramalinie på skolen som blev starten på min teaterkarriere. Skuespilleren Victor Marcussen så mig der og inviterede mig til at deltage i et projekt på Gjellerupscenen om gadebørn i USA. Efter det var jeg hooked på teater."

At kalde hinanden nigger

I bogen om HUCKLEBERRY FINN bliver ordet nigger brugt rigtig mange gange.

En professor i engelsk på Auburn Universitetet, Alan Gribben, står bag en ny version af HUCKLEBERRY FINN hvor ordet nigger er erstattet af slave. Ordet nigger optræder mere en 200 gange i bogen. Det var en nedsettende betegnelse der var meget brugt i Sydstaterne i 1800 tallet i området omkring Mississippi hvor HUCKLEBERRY FINN foregår.

Ordet nigger sætter en stor streg under at en slave var nogens ejendom og ikke kunne bestemme over sig selv. Alan Gribben vil forsøge at genetablere HUCKLEBERRY FINN som en del af almindeligt pensum fordi han mener at mange lærere går udenom bogen for at undgå det problematiske ord.

Men kan man slette en del af historien ved at tage bøger væk fra hylderne? Eller ved at skifte ord ud som blev brugt i fuldt alvor i den tid de skal vise? Kan vi så lære af historien?

Mark Twain brugte ordet til at beskrive det samfund både de sorte og de hvide var en del af på dette tidspunkt.

Mark Twain skrev blandt andet HUCKLEBERRY FINN for at sætte fokus på de sorte amerikaneres situation og den historie de havde i USA.

Læs mere i artiklen "Light Out, Huck, They Still Want to Sivilize You" af Michiko Kakutani i The New York Times 6. januar 2011.

Arbejdsspørgsmål

Hvad tænker du, når du hører nogen bruge ordet nigger?

Hvem bruger ordet i dag?

Hvordan tror du det er, at blive kaldt et nedsettende ord som nigger?

Kan du komme i tanke om andre ord, som også er nedsettende, som vi måske bruger i dag?

Perker, luder etc.

Tal om på klassen om hvad det betyder at tale ordentligt til hinanden

I kan også diskutere om man skal lave om på en historie fordi et ord virker provokerende. Må man det? Skal man det? Hvad sker der så med historien?

Slaveri

Ca. 600.000 afrikanske slaver blev importeret til det nuværende USA, hvor slaveriet blev en rodfæstet økonomisk, social og politisk institution fra 1670'erne og erstattede import af europæisk arbejdskraft. Ca. 1750 var slaveri anerkendt i alle 13 kolonier og afgørende for agerbruget i Sydstaterne, navnlig tobaks-, ris- og bomuldsproduktionen. Efter USAs selvstændighed i 1776 blev slaveriet ret hurtigt afskaffet i Nordstaterne, men styrkede sin position i Sydstaterne som følge af navnlig bomuldsproduktionen, som blev den store eksportartikel gennem 1800-tallet. Import af slaver til USA var forbudt efter 1808, men slavebefolkningen tredobledes 1808-60, væsentligst ved naturlig tilvækst. Den udgjorde ca. 4 mio., dvs. 1/3 af befolkningen i Syden. Ca. 75% af slaverne i Syden boede i mindre plantager med under 50 slaver og levede relativt tæt sammen med ejeren og hans familie. Både økonomisk og ideologisk var slaveriet i USA så livskraftigt, at den blodige Amerikanske Borgerkrig (1861-65) skulle til for at afskaffe det.

Slaveriets afskaffelse i Amerika i løbet af 1800-tallet førte mange steder til etablering af et nyt arbejdssystem, der ved kontrakter bandt arbejderne til arbejdsstedet og fastholdt lave lønninger. Den sociale arv, som slaveriet har påført slavernes efterkommere, er baggrunden for en negativ selvopfattelse og konflikter mellem især sorte, hvide og mulatter mange steder i Latinamerika og særlig i Vestindien. I USA gik der omkring hundrede år, før reel politisk indflydelse var sikret for sorte amerikanere, og dybtgående konflikter, for eksempel vedrørende positiv diskrimination, fastholder fortsat opmærksomheden på de mangeartede økonomiske og sociale ska-

TO BE SOLD on board the
Ship *Bance-land*, on tuesday the 6th
of May next, at *Ashley-Ferry*, a choice
cargo of about 250 fine healthy

NEGROES,
just arrived from the
Windward & Rice Coast.
—The utmost care has
already been taken, and
shall be continued, to keep them free from
the least danger of being infected with the
SMALL-POX, no boat having been on
board, and all other communication with
people from *Charles-Town* prevented.

Austin, Laurens, & Appleby.

N. B. Full one Half of the above Negroes have had the
SMALL-POX in their own Country.

RAN AWAY!

FROM THE SUBSCRIBER. My Mulatto Boy,
GEORGE. Said George is 5 feet 8 inches in height, brown
curly Hair, dark coat. I will give \$400 for him alive,
and the same sum for satisfactory proof that he has been
killed.

WM. HARRIS.

der, som slaveriet påførte den sorte befolkningsgruppe.

Der er imidlertid fortsat millioner af mennesker, der lever som slaver eller under slavelignende forhold. Ifølge menneskerettighedsorganisationen Anti-Slavery International drejede det sig i 1998 om mindst 25 mio. mennesker i omkring 40 lande. Andre kilder skønner, at tallet snarere er 100 mio.

I 1983 forbød Mauretanien som det sidste land i verden slaveri, men mindst 90.000 mentes i 1990'erne stadig at leve som slaver der. Under Sudans borgerkrig i 1980'erne og 1990'erne kidnappedes kvinder og børn fra dinkafolket i syd og blev solgt nordpå. Dertil kommer millioner af tvangsarbejdere i fx silkeindustri i Indien, i stenbrud og tobaksindustri i Pakistan og i bl.a. byggeprojekter i Myanmar (Burma); i Kina bruges bl.a. politiske fanger som tvangsarbejdere. I Saudi-Arabien importeres kvinder fra ikke-muslimske lande i Asien til slavearbejde. Kvinder og børn tvinges til prostitution i bl.a. Indien, Pakistan, Thailand, Taiwan, Filippinerne og Tyrkiet. Livegenskab og gældsslaveri findes flere steder, bl.a. i Asien og i Central- og Sydamerika, hvor især indianere ofte reelt er stavnsbundne til en godsejer eller bringes i en påstået gæld, som de aldrig kan arbejde sig ud af.

Man skyder på, at der er 15.000 børn og unge fra Mali, der bliver holdt som slaver i Elfenbenskysten - mange af dem er blevet solgt for mellem 15 og 40 dollar til fremmede, som har lovet forældrene at sørge for at de får en uddannelse. FN gætter på at ca. 200.000 afrikanske børn - især fra det vestlige og det centrale Afrika hvert år bliver solgt som slaver. Og at der er 80 millioner børn mellem 5 og 14 som er tvunget til at arbejde i mine- eller sex-industrien - nogle af de værste arbejdspladser, man kan forestille sig.

Slaveri på Mark Twains tid

Selvom Mark Twain skrev HUCKLEBERRY FINN 2 årtier efter slaveriets ophævelse og borgerkrigens afslutning kæmpede særligt Sydstaterne stadig med racisme og følgerne af slaveriet. I starten af 1880'erne havde forsøget på at genopbygge landet og integrere de befriede slaver i samfundet store problemer. Mens Mark Twain skrev HUCKLEBERRY FINN var forholdet mellem racerne og de befriede slavers betingelser blevet sat tilbage. Jim Crows love satte begrænsninger for sortes rettigheder på flere forskellige indirekte måder. Den nye racisme som blev forklædt som hvides ret til at beskytte sig mod de befriede slaver. Denne skjulte, eller i hvert fald mere indirekte, racisme, var sværere at samle mange protester imod.

Uddrag fra stykket:

Huck:

Det er niggerne. De er slaver. De er bare det rene skidt. Det kan man næsten se på dem, ikke? Jord i hovedet. Det er frøken Watsons slaver. Jo, det er hendes. Hun ejer dem, købt og betalt dem og færdig. Det er hendes.

Jim:

Jeg skal sælges!

Kor:

Sælges!

Jim:

Og min kone er solgt.

Kor:

Hun er solgt. For lang tid siden.

Jim:

Og mine børn er osse solgt.

Kor:

Åh ja, de er solgt. For kort tid siden.

Huck (til publikum):

Hun behandler dem ellers godt, de bliver fede her. Men de skal ikke prøve på at rende væk, så bliver de skudt. Jamen, det er da klart, hvis du lige havde købt en ny kost og den pludselig rendte sin vej, så ville du da osse skyde den, eller...brænde den, eller sådan noget, ikke?

Arbejdsspørgsmål

Hvad betyder det at være slave?

Prøv at forestille dig at du er en andens ejendom, lidt ligesom en hund. Hvordan føles det?

Prøv at undersøge noget om slaveri i USA i slutningen af 1800 tallet.

Prøv at finde ud af noget om slaveri i dag.

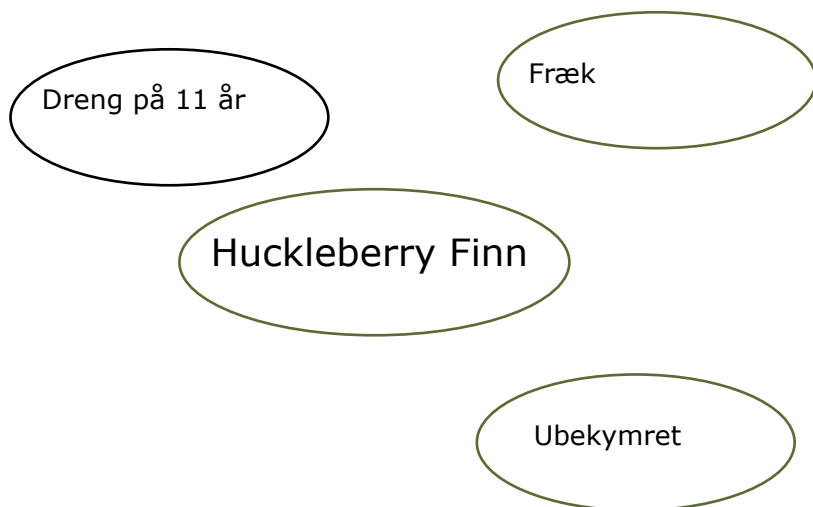
Hvem er karakteren?

Hvem er Jim og Huckleberry Finn

Prøv at tegne en tegning af de to personer. Hvordan ser de ud? Hvad for noget tøj har de på? Er de glade eller triste? Hvad drømmer de om? Hvordan er de som personer?

Prøv at tænke over hvilke ord der kan fortælle om Huckleberry Finn eller Jim og skriv dem op.

Huckleberry Finn:

Din egen tur på en tømmerflåde

Det har alle dage været sjovt at lege ved og med vand. Spændende at få ting til at flyde/sejle af sted, og nogle af jer har måske endda prøvet at lave jeres egen tømmerflåde!?

Hvem ville man tage med, hvis man skulle på en tur på en tømmerflåde på et helt ukendt sted?

Er det vigtigt at kende hinanden godt? Hvorfor/hvorfor ikke?

I skal nu på tur på jeres egen tømmerflåde. Del evt. klassens opslagstavler eller vægge ind, så der er en plads til alle, hvor der kan sættes materiale op. (to og to sammen eller grupper på 4):

Hvad er formålet med jeres rejse - hvad er grunden til at I skal afsted?

Beskriv!

Konstruer jeres egen tømmerflåde

Tegn, forklar, sæt evt. mål på.

Skriv, hvilke materialer, I ville bruge.

Måske skal der flere tegninger til, så flåden kan ses fra alle sider?

ses fra alle

Hvordan kommer den fremad – er der sejl på? Er der noget at palle med?

Hæng jeres færdige tømmerflåder og forklaringer op.

Er der tid og mulighed for det, kan man bygge en model af sin flåde.

Hvor skal I rejse henne?

Tegn et kort over stedet/landet, hvor I skal sejle på en flod. Tegn alt ind på jeres kort!

- Hvilke planter er der?
- Er der skov? Hede? Ørken? Andet?
- Hvordan er klimaet?
- Hvilke dyr er der?
- Er der ferskvand?
- Bor der mennesker?
- Fortæl mere om jeres sted.
- Hæng op

Hvad skal i have med på jeres flåde?

Lav en liste! Husk at tænke på, at flåden skal kunne bære det hele!

Hvor skal I sove?

Hvad skal I spise?

Hæng jeres liste op.

Og så afsted!

Til læreren

Efter forarbejdet er det op til læreren at udlevere opgavekortene fra næste side i det tempo, der passer til de forskellige grupper. Der er her eksempler på opgavekort, men der kan sagtens laves flere alt efter, hvor meget tid, der er til arbejdet!

<p>Pludselig sejler i ind i tæt tåge. Den ene af jer falder ved et uheld i vandet.</p> <p>Hvad gør I?</p> <p>Beskriv det eller lav det som en tegneserie</p>	<p>Det er sidst på eftermiddagen, i er trætte og beslutter at lægge til land.</p> <p>Hvordan ser der ud, der hvor i lægger til?</p> <p>Tegn og fortæl.</p>
<p>I finder ud af, at I ikke har mere drikkevand.</p> <p>Find ud af, hvad I gør ved det og lav nogle regler for, hvor det er godt at opbevare vandet og for, hvornår og hvor meget vand, man må drikke.</p> <p>Skriv reglerne ned!</p>	<p>Der skal skaffes mad!</p> <p>Hvordan og hvad gør I?</p> <p>Hvordan tilbereder I det?</p> <p>Fortæl!</p>
<p>Floden slår et slag lidt længere fremme. Da I kommer rundt, opdager I et meget mærkeligt dyr på bredden. Da I kommer nærmere, ser I, der er flere af dem.</p> <p>Beskriv/tegn dyrene og beskriv, hvad der sker.</p>	<p>I hører en mærkelig lyd, der bliver højere og højere. Pludselig opdager I, at I med rivende fart er på vej mod et stort vandfald.</p> <p>Hvad gør I? I har 5 min. Til at finde en løsning, inden det går galt! Tag tid!</p> <p>Fortæl!</p>
<p>I kommer til et sted, hvor der bor mennesker.</p> <p>Hvordan er de? Hvordan ser de ud? Kan I tale med dem? Hvad bor de i? Hvad spiser de?</p> <p>Tegn og fortæl.</p>	<p>Pludselig hører I høje skud. Hvad sker der?</p> <p>Én af jer har skrevet dagbog hver dag – bliv enige om, hvad der skal stå i dagbogen om dagen i dag.</p>
<p>Den vigtigste ting, I havde ombord på flåden, er væk! Bestem, hvad jeres vigtigste ting var!</p> <p>Har nogen stjålet den?</p> <p>Er den faldet overbord? Hvordan løser I problemet – bliv enige om en løsning! Forklar mundtligt!</p>	<p>Sidste kort til alle grupper: Nåede I målet for jeres rejse?</p> <p>Hvis et problem sendte jer afsted på rejsen, blev problemet så løst? Hvordan?</p> <p>Skriv den sidste side i den dagbog, der findes på flåden.</p>

Klip ud

Prøv at spille skuespil

På de næste sider kan du læse uddrag af manuskriptet til HUCKLEBERRY FINN

Du kan prøve at spille uddraget sammen med dine klassekammerater.

Hvordan forestiller du dig, at forestillingen bliver?

Sammenlign dine tanker inden du ser forestillingen med dine tanker efter du har været i teatret.

Uddrag af HUCKLEBERRY FINN

Scene 1 A

Frøken Watson:

Vor Gud han er så faaast en borg Kartoffler!! Jim?....

Jim!!

Jim (Kommer løbende fra negrenes kvarter):

Ja, Frøken Watson?

Frøken Watson:

Kartofler!

Jim:

Ja, frøken Watson.

(han løber)

Frøken Watson:

Salt!

Jim (vender om):

Salt, frøken Watson.

Frøken Watson:

Jim!!

Jim (dukker op):

Ja, frøken Watson

Frøken Watson:

Peber!

Jim (vender om):

Peber??

Frøken Watson:

Salt og peber! Så tænk dog selv, menneske!

Jim (løber igen):

Salt og peber! Tænk selv!

(Han har nu afleveret kartofler, salt peber, lunter tilbage til negrenes kvarter. Huck kommer ind til bordet).

Huck:
Hvad ska vi æde?

Frøken Watson?
Hvad ska vi æde?

Frøken Watson:
Æde? Er det den gode mad, du kalder ved så skrækkeligt et navn? ... den gamle fjende led Gud! Sovsen!

JIM! Sovs.
(Jim bringer sovs, Huck sætter sig til bords og kaster kartofler i sig, taler til publikum).

Huck:
Det er sådan set et godt sted at bo, god mad. Men for meget bøvl med hende den gamle, frøken Watson. Jeg når altid at blive hundesulten, før hun er færdig med sine bordbønner og alt sit halløj.
Jeg har helt glemt at præsentere mig: Huckleberry Finn, vagabond. Jeg bor her hos frøken Watson, fordi hun synes jeg skal kunne læse og skrive og bede mit Fadervor.
Hun synes det er noget så synd for mig, fordi jeg er forældreløs. Strengt taget ved jeg ikke om jeg er det, for jeg har min far endnu. Tror jeg nok. Jeg har ikke set ham i over et år. Nej, det skal I ikke være kedede af, for han var altid snydefuld, og når han var det blev han altid ondskabsfuld, så jeg vil ærlig talt hellere være fri for at se ham ...

Frøken Watson (kommer ind):
Du almægtige! Sidder den gris til Huckleberry ikke der og spiser! Før vi har bedt bordbøn! Og med fingrene! Frem med hånden! Frem med den!

Huck (stikker frygtsomt hånden frem, får et slag over fingrene)
Avvv!
(Han griner bredt ud til publikum og blinker til dem).

Frøken Watson:
Jim!!

Jim (lunter ind):
Ja, frøken Watson?

Frøken Watson:
I Jesu navn vi takker dig
for liv og denne mad
vi ber dig gøre slid til leg
og gør os evig glad

(Under bønnen har Huck flere gange forsøgt at snuppe en kartoffel, hver gang får han et rap over fingrene, uden at den sukkersøde bøn mister et tag. Nu går måltidet i gang, det indtages i tavshed. Huck propper i sig, Jim venter bare i baggrunden, men viser alle tegn på sult).

Frøken Watson:
Ikke med fingrene, Huckleberry! (Pause)
Ret ryggen, Huckleberry Finn! (Pause).
Jim! (Til Huck): Ikke tørre fingrene i bukserne, din gris! (Til Jim): Jeg har ikke brug for dig i huset mere. Du må gøre klar til at du skal sælges. (Til Huck): Ikke smaske, Huckleberry!

Jim:
Hva?? ... frøken Watson?

Frøken Watson:
Du hørte det, Jim. Du skal sælges.

Jim:
Sæ..sælges??

Frøken Watson:
Som jeg sagde, så er der ikke brug for dig mere her i huset.

Jim:
Ikke brug for mig? Jeg har været her i ... 16 år?
Huck (er færdig, bøvs, glad og mæt):
Bøvs.

Frøken Watson:
Du gode Gud! Hvad var det?

(Huck ser overrasket på hende, uskyldigt. Ser på Jim, der bliver genert og straks ser skyldig ud).

Frøken Watson:

Ud! Ud med dig, dit dyr. Og tag det der med dig.

(Jim går grædende med servicet, ingen ser ham).

Og nu fortsætter vi så med Moses ... Hvor var det nu, lille Huckleberry?

Mellemspil i scene 4

HUCK

Det er dejligt at leve på en flåde.

JIM

Bare os to og mørket.

HUCK

Er mørket mere mørkt for dig end for mig, når du er sort?

JIM

Håhå. Dumme, hvide dreng. Synes den stjerne det er mørkere i aften end den stjerne?

(Musik).

HUCK

Tror du de er skabt allesammen – eller bare kommet af sig selv?

JIM

De er skabt.

HUCK

Det tror jeg ikke. De er kommet af sig selv.

JIM

Det ville have taget alt for lang tid at lave så mange.

HUCK

Hvad så?

JIM
Månen har lagt dem.

HUCK
Månen?

JIM
Ja, månen.

HUCK
Nåja, en frø lægger jo næsten lige så mange æg, så hvorfor ikke?

(Musik).
HUCK
Et stjernesud!

JIM
Den har bare været uartig og uøps! Bliver den verfet ud af reden.
(Musik).

HUCK
Duøh, Jim? Jeg trænger til at komme lidt ind til land.

JIM
Hvis du siger det, så er det sådan.

HUCK
Jamen, der er ikke noget galt, Jim. Tro mig. Det er bare ... tror du ikke også, det ville være godt at få lidt oplysninger?

JIM
Hvilke oplysninger?

HUCK
Alle mulige slags. Når man er på flugt skal man også skaffe oplysninger.

JIM

Hvis du siger det, så er det sådan.

HUCK

Jim! Du stoler ikke på mig. Du tror jeg vil angive dig.
(Jim svarer ikke).

HUCK

Det er som jeg siger. Jeg vil ind og snuse, høre hvad de siger om mordet på mig, og om din flugt. Hvad laver du?
(Jim roder i bunken fra båden).

JIM

Her, klæd dig på som en pige.
(De griner mens Huck klædes på).

Praktisk guide til Odense Teater

Hvornår skal jeg komme?

Sørg for at komme i god tid. Når klokken ringer, bedes du finde din plads. Forestillingen begynder præcist og dørene bliver lukket, når forestillingen går i gang for ikke at forstyrre publikum og skuespillere. Hvis du kommer for sent, kan du ikke regne med at komme ind.

Hvor skal jeg hænge mit overtøj?

Tasker og overtøj skal hænges i garderoben. Garderoben er aflåst under forestillingen. Garderoben er på eget ansvar.

Skal man opføre sig på en bestemt måde i teatret?

Teater er en oplevelse, som du har sammen med mange andre mennesker. Undgå højlydt samtale og sluk for din mobil. Mobilen skal slukkes helt, da en tændt mobil kan forstyrre både de andre tilskuere samt skuespillerne på scenen.

Teater er et samspil mellem scene og publikum. Det foregår live lige foran dine øjne. Det er levende mennesker, der spiller for levende mennesker. Publikum er med til at skabe den rette stemning i rummet, så du må gerne klappe, grine eller græde, det bliver forestillingen kun bedre af.

Fotografering er ikke tilladt i salen.

Må jeg spise og drikke i teatret?

Madpakker kan spises i Sukkerkogeriets forhal eller i Billetkontorets foyer. Fjern selv affald. Madpakker og medbragte drikkevarer må ikke spises i salen eller i teatrets barområde.

Arer i teatrets bar. Drikkevarer og chipsposer må ikke medbringes i salen. Slik må gerne medbringes (brug knitrefri poser). Når I forlader jeres pladser, skal I fjerne eventuelt affald og slå sædet op, så alle kan komme ud.

Mød en skuespiller inden forestillingen

Få en kort introduktion til stykket og det at gå i teatret ved én af de medvirkende i stykket før forestillingen.

For information og tilmelding kontakt kommunikationsmedarbejder Line Hede Simonsen / tlf. 63 13 92 53 / presse3@odenseteater.dk

Det er levende mennesker,
der spiller for levende
mennesker.